

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 8 grudnia 2012 roku w postępowaniu upominawczym powód A. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) w Z. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. P. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w W. kwoty 219.600 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że strony łączyła umowa, której przedmiotem było m.in. dostarczanie zatwierdzonych umów kupna bądź dzierżawy terenu pod zabudowę turbin wiatrowych, uzyskanie warunków przyłączenia linii. Pozwany nie wykonał umowy w wyznaczonych terminach, powód od umowy odstąpił. Powód wezwał pozwanego do zwrotu zaliczki w kwocie 219.600 zł w terminie do dnia 24 lutego 2012 roku. Pozwany zaliczki tej nie zwrócił powodowi (pozew k. 2 – 4, pismo k. 85, koperta ze stemplem pocztowym k. 86).

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w Łodzi, X Wydział Gospodarczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 88)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazał na treść art. 646 k.c. i na zawartą między stronami umowę o dzieło. Powód wyznaczając termin wykonania umowy na dzień 15 października 2010 roku, wyznaczył tym samym początek biegu terminu przedawnienia. Z uwagi zaś na to, że pozew został skutecznie wniesiony z datą 8 grudnia 2012 roku czyli po upływie terminu przedawnienia (k. 93 – 102).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód A. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) jako zamawiający zawarł w dniu 3 czerwca 2009 roku z pozwanym D. P. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) jako wykonawcą, umowę nr (...). Pozwany zobowiązał się wykonać Kompletnie Zadanie (...) polegające na doradztwie w zakresie doboru terenu pod zabudowę turbin wiatrowych o mocy 2,75 MW wraz ze wszystkimi pozwoleńiami wynikającymi z możliwości i zakresu inwestycji w odnawialne źródła energii jakimi są turbiny wiatrowe. W oparciu o warunki odrębnej umowy dotyczącej wykonania dokumentacji technicznej umożliwiającej uzyskanie pozwolenia na budowę powód miał zlecić wykonanie tejże dokumentacji wskazanej przez pozwanego firmie dla zaakceptowanej lokalizacji.

Powód po zapoznaniu się z usytuowaniem na wskazanej lokalizacji w miejscowości T., G.. B., pow. (...) na działkach o nr ewid. 155, 156, gdzie będą umiejscowione jedna lub więcej turbin o mocy nie mniejszej niż 2750 kW, zaakceptował tam warunki panujące i zlecił rozpoczęcie wszystkich prac wynikających z przedmiotu umowy.

Przedmiot umowy obejmował: dostarczenie zatwierdzonych umów kupna bądź dzierżawy terenu pod zabudowę turbin wiatrowych, uzyskanie warunków przyłączenia do linii SN, zapewnienie obsługi geodezyjnej i obsługi w zakresie wykonania dokumentacji dla uzyskania pozwolenia na budowę oraz realizacji turbin wiatrowych.

W umowie ustalono wartość wynagrodzenia pozwanego na kwotę 450.000 zł powiększoną o 22 % podatek VAT, przy czym kwota 180.000 zł, stanowiąca 40 % wartości umowy, wraz z podatkiem VAT miała być zapłacona przez powoda w terminie 7 dni od podpisania umowy do dnia 30 maja 2009 roku. Pozostałe 60 % wartości umowy tj. kwota 270.000 zł wraz z podatkiem VAT miała być zapłacona w terminie 7 dni od uprawomocnienia się pozwolenia na budowę.

W przypadku nie wywiązania się przez wykonawcę z przedmiotu umowy zamawiający mógł domagać się zwrotu wpłaconej zaliczki (§ 5)

(dowód: umowa k. 5,)

W dniu 30 maja 2009 roku powód zawarł z R. K. (1) przedwstępną umowę sprzedaży działki położonej w gminie B. w obrębie T., oznaczonej numerem 155. Także w dniu 30 maja 2009 roku powód zawarł z W. i B. M. (1) przedwstępną umowę sprzedaży działki położonej w gminie B. w obrębie T., oznaczonej numerem 156. W. B. (1) właściciel działki nr (...) wyraził zgodę na budowę turbiny wiatrowej na działce (...) bezpośrednio sąsiadującej z własnymi gruntami. Ostatecznie nie doszło do zawarcia przyrzeczonych umów sprzedaży tych nieruchomości.

(dowód: umowa k. 108, k. 110, umowa k. 107, zeznania świadka W. M. e protokół z 7.10.2013 r 00:17:44 min, zeznania świadka B. M. e protokół z dnia 3 marca 2014 roku, 00:07:24 min, zeznania świadka R. K. e protokół z dnia 3 marca 2014 roku 00:12:11 min, zeznania świadka W. B. e protokół z dnia 3 marca 2014 roku 00:17:48 min zeznania powoda e protokół z dnia 3 marca 2014 r 01:12:43 min)

W trakcie przekazywania odpowiednich dokumentów państwo (...) zwrócili się do pozwanego, aby powód wpłacił zaliczkę na poczet ceny umowy sprzedaży nieruchomości. Powód na zaliczkę tę zapłacił.

(dowód: pokwitowanie przekazania k. 105, 106, zeznania świadka W. M. e protokół z 7.10.2013 roku 00:18:47 min)

W trakcie realizacji umowy, pozwany nie otrzymał od powoda żadnego pełnomocnictwa, które pozwoliło by mógł w jego imieniu występować przed urzędami lub w kontaktach ze sprzedającymi nieruchomości.

(dowód: zeznania pozwanego e protokół z 3.03.2014 roku 01:42:04 min, 01:48:38 min)

Pozwany doprowadził do tego, by wyspecjalizowana jednostka specjalizująca się w obsłudze inwestycji budowy turbin wiatrowych wykonała zadanie uzyskania pozwolenia na budowę wydanego na kupującego odnośnie turbin wiatrowych.

W dniu 3 czerwca 2009 roku została zawarta umowa sprzedaży projektu pomiędzy J. S. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO – USŁUGOWO – HANDLOWEGO (...) z siedzibą w S. a powodem. J. S. (1) miał wykonać kompletny projekt pod nazwą ELEKTROWNIA (...) o mocy do 2.75 MW z lokalizacją w miejscowości T. G.. B. na działkach oznaczonych numerami (...). Część tego projektu miało stanowić uprawomocnione pozwolenie na budowę wydane na kupującego – powoda (§2).

(dowód: umowa sprzedaży k. 123)

W dniu 12 czerwca 2009 roku powód przełał na rachunek pozwanego kwotę 180.000 zł tytułem zaliczki, a w dniu 19 czerwca 2009 roku kwotę 39.600 zł jako podatek VAT. Łącznie powód przekazał pozwanemu kwotę 219.600 zł.

(dowód: wyciąg bankowy k. 9, k. 10, faktura VAT k. 8)

W dniu 31 sierpnia 2009 roku została wydana decyzja określająca jako inwestora J. S. (1) o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie elektrowni wiatrowej wraz z infrastrukturą techniczną na działkach nr (...) (droga powiatowa) na gruntach wsi T..

(dowód: decyzja k. 117)

W dniu 18 grudnia 2009 roku została wydana decyzja ustalająca warunki zabudowy dla zamierzenia inwestycyjnego polegającego na budowie farmy wiatrowej na terenie nieruchomości położonej w miejscowości T., nr działek (...), na wniosek J. S. (1).

(dowód: decyzja k. 115, załącznik k. 112)

W wykonaniu procedury mającej na celu uzyskanie pozwolenia na budowę brały udział trzy firmy zapewniające usługi geodezyjne. Obsługę tę zapewnił pozwany. Firmy te przygotowywały mapy działek, mapy służące do uzyskania pozwolenia na ułożenie kabla od stacji transformatorowej do turbiny wiatrowej wzdłuż drogi gminnej oraz

powiatowej, zmianie trasy ułożenia kabla od stacji transformatorowej do turbiny wiatrowej wzdłuż drogi gminnej oraz powiatowej. Za realizację usługi wystawiono fakturę na (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (powód jest prezesem tej spółki). Zgodnie z treścią umowy wartość usługi miał ponosić powód (§ 1 pkt. 2.3)

(dowód: mapy k. 128 – 149, protokół k. 150, umowa k. 5, faktura k. 153, odpis z KRS k. 154, zeznania pozwanego e protokół z dnia 3.03.2014 roku 01:45:15 min, 01:54:42 min, zeznania powoda e protokół z dnia 3 marca 2014 r 01:15:11 min.,)

W dniu 27 stycznia 2010 roku pozwany przesłał powodowi warunki środowiskowe i zabudowy w T..

(dowód: e mail k. 112)

W dniu 2 kwietnia 2010 roku została wydana na rzecz J. S. (1) decyzja zezwalająca na lokalizację i umieszczenie urządzeń w pasie drogowym drogi gminnej, projektowanego przyłącza energetycznego kablowego. W dniu 18 czerwca 2010 roku została wydana decyzja w sprawie zmiany decyzji z dnia 2 kwietnia 2010 roku zmieniająca załącznik graficzny.

(dowód: decyzja k. 127, k. 133)

W dniu 26 kwietnia 2010 roku została wydana decyzja na rzecz J. S. (1) w zakresie uzgodnienia lokalizacji projektowanego przyłącza elektrycznego kablowego w pasie drogowym drogi gminnej tj. ul. (...) w m. Ł. W..

(dowód: decyzja k. 139)

Warunki przyłącza do linii SN zostały uzyskane na rzecz J. S. (1) przed datą podpisania umowy z dnia 3 czerwca 2009 roku. O czym wiedział powód w dniu podpisania umowy nr (...). Nie zostały te warunki przepisane i wydane na rzecz powoda.

(dowód: zeznania świadka J. S. e protokół z dnia 7.10.2013 roku 00:34:41 min, zeznania świadka A. K. e protokół z dnia 3 marca 2014 roku 00:29:33 min, zeznania powoda e protokół z dnia 3.03.2014 e 01:13:53 min)

Ze względu na fakt, że strony nie określiły terminu wykonania umowy powód w dniu 10 sierpnia 2010 roku wezwał pozwanego do jej wykonania, wyznaczając dzień 15 października 2010 roku jako termin jej wykonania.

(dowód: pismo k. 11)

Do dnia 15 października 2010 roku umowa nie została wykonana przez pozwanego w całości. Przede wszystkim pozwany nie dostarczył powodowi umów kupna sprzedaży nieruchomości pod zabudowę turbin wiatrowych, warunków przyłącza do linii SN przepisanych na powoda.

(bezsporne, zeznania świadka W. B. e protokół z dnia 3.03.2014 r, 00:18:27 min, zeznania świadka W. M. e protokół z dnia 7 października 2013 roku 00:23:04 min, zeznania świadka J. S. (1) e protokół z dnia 7.10.2013 r 00:28:08 min, zeznania świadka T. W. e protokół z dnia 3.03.2014 r, 00:35:59 min.)

W odpowiedzi na wezwanie powoda, pozwany wskazał, że wykonał umowę w zakresie dokumentacji geologicznej, geotechnicznej, architektonicznej, konstrukcyjno – budowlanej. Pozwany wyjaśnił, że z powodu braku tytułu prawnego do nieruchomości, niemożliwym stało się wystąpienie o wydanie pozwolenia na budowę turbin wiatrowych. Powód dokonał zakupu oznaczonej przez strony nieruchomości nie informując o tym pozwanego, pomimo tego że pozwany miał już zawarte umowy przedwstępne kupna nieruchomości.

(dowód: pismo k. 13)

Pismem z dnia 20 października 2010 roku powód ponownie wezwał pozwanego do wykonania umowy, wyznaczając w tym celu termin do dnia 1 listopada 2010 roku i żądając wydania dokumentacji. W kolejnym piśmie z dnia 7 stycznia

2011 roku powód wezwał pozwanego do wykonania umowy albo do zwrotu otrzymanej przez pozwanego zaliczki w wysokości 219.000 zł na rachunek, z którego pozwany otrzymał zaliczkę.

(dowód: pismo k. 15, k. 18)

W piśmie z dnia 18 stycznia 2012 roku powód oświadczył, że odstępuje w trybie natychmiastowym od umowy zawartej w dniu 3 czerwca 2009 roku.

(dowód: odstąpienie od umowy k. 20)

Następnie w piśmie z dnia 17 lutego 2012 roku powód wezwał pozwanego do zwrotu zaliczki w kwocie 219.600 zł w terminie do dnia 24 lutego 2012 roku.

(dowód: wezwanie do zwrotu zaliczki k. 21)

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy oparł się na dowodach z dokumentów załączonych do akt sprawy oraz wiarygodnych zeznaniach stron i świadków

Sąd pominął wniosek o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania świadka J. S. (1) i uzupełniającego przesłuchania powoda.

Stosownie do treści art. 227 k.p.c., przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Zgodnie zaś z treścią art. 217 § 3 k.p.c., Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. Naruszenie art. 227 k.p.c. następuje tylko wtedy, gdy Sąd oddala wnioski dowodowe zmierzające do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy (zob. wyr. SN z dnia 12 kwietnia 2000 r, IV CKN 20/00, Lex nr 52437, wyr. SN z dnia 7 marca 2001 r, I PKN 299/00, OSNP 2002, nr 23, poz. 573).

Sąd uznał, że zgromadzony został wystarczający materiał dowodowy do dokonania powyższych ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Przeprowadzenie wyżej wymienionych dowodów spowodowałoby jedynie zbędne przedłużenie postępowania i wzrost jego kosztów.

Z tych samych względów Sąd odmówił wystąpienia do Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. o udzielenie informacji czy powód uzyskał zwrot podatku w związku z fakturą nr (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne i podlega oddaleniu w całości, ponieważ roszczenie powoda zawarte w pozwie o zwrot zaliczki uiszczonej na podstawie umowy z dnia 3 czerwca 2009 roku uległo przedawnieniu.

Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Wymagalność roszczenia nie została w prawie cywilnym zdefiniowana. Początek wymagalności roszczenia nie daje się formułować w regule ogólnej, ponieważ dla różnych stosunków prawnych i dla różnych roszczeń może być zróżnicowany (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2006 r., II CSK 90/06, OSNC 2007/6/92). Jeżeli strony umowy nie ustaliły terminu zapłaty zobowiązanie ma charakter bezterminowy. Zarówno wymagalność roszczeń wynikających z zobowiązań bezterminowych, jak i początek biegu przedawnienia tych roszczeń należy określać przy uwzględnieniu art. 455 k.c. W związku z tym można przyjąć, że roszczenie wynikające z zobowiązania bezterminowego, staje się wymagalne w dniu, w którym świadczenie powinno być spełnione, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika do wykonania zobowiązania w najwcześniejszym możliwym terminie (art. 120 § 1 zd. 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c.). (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2011 r. III CSK 282/10 LEX nr 898707). Wymagalność i początek biegu terminu przedawnienia roszczenia ustalane przy zastosowaniu reguł określonych w art. 455 k.c. w związku z art. 120 § 1 k.c. Art. 455 k.c. wyraża zasadę, że gdy termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Po wezwaniu

zatem, roszczenie staje się wymagalne. Jeżeli więc wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności (wezwania) przez uprawnionego, to bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się, zgodnie z art. 120 § 1 zdanie 2 k.c., od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął tę czynność (dokonał wezwania) w najwcześniejszym możliwym terminie. Inaczej mówiąc, bieg przedawnienia roszczenia wynikającego z zobowiązania bezterminowego rozpoczyna się w dniu, w którym świadczenie powinno być spełnione, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika do wykonania zobowiązania w najwcześniejszym możliwym terminie. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2013 r. V CSK 277/12, LEX nr 1353299).

Przekładając powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że powód wyznaczając termin wykonania umowy na dzień 15 października 2010 roku (pismo k. 11) wyznaczył tym samym początek biegu terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia. Bezpośrednio po upływie terminu wyznaczonego do wykonania umowy tj. po dniu 15 października 2010 roku, roszczenie o zwrot zaliczki mogło stać się wymagalne najwcześniej.

Zawarta między stronami umowa była umową umowy o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.)

Umowa o świadczenie usług, do której z mocy art. 750 k.c., stosuje się odpowiednio przepisy zlecenia, zalicza się do zobowiązań starannego działania, a nie zobowiązań rezultatu. Chociaż sama definicja zakłada dążenie do osiągnięcia określonego rezultatu - dokonania czynności prawnej, jednakże w razie jego nieosiągnięcia, ale jednoczesnego dołożenia wszelkich starań w tym kierunku, przy zachowaniu należytej staranności, zleceniobiorca nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania. Zaznacza to również doktryna (K. Kołakowski (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. II, 2006, s. 387; M. Nesterowicz (w:) J. Winiarz, Komentarz, t. II, 1989, s. 685; J. Szczęsny (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1540; A. Szpunar (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 2, s. 393). Innymi słowy odpowiedzialność kontraktowa przyjmującego zlecenie powstanie wówczas, gdy przy wykonaniu zlecenia nie zachował wymaganej staranności, niezależnie od tego, czy oczekiwany przez dającego zlecenie rezultat nastąpił, czy nie. Z kolei należyta staranność zleceniobiorcy należy oceniać przez pryzmat art. 355 k.c. W odniesieniu do przyjmującego zlecenie prowadzącego w tym zakresie działalność gospodarczą lub zawodową, a więc profesjonalnie (zawodowo) trudniącego się dokonywaniem czynności danego rodzaju, należyta staranność ocenia się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru działalności (art. 355 § 2 k.c.). Przyjmujący zlecenie zobowiązuje się, zatem do należytej staranności (art. 355 k.c.), a nie - jak przy umowie o dzieło - do osiągnięcia umówionego rezultatu (Dmowski Stanisław, Sychowicz Marek, Ciepła Helena, Kołakowski Krzysztof, Wiśniewski Tadeusz, Żuławska Czesława, Gudowski Jacek, Bieniek Gerard, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom II, Warszawa 2009 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, s. 1098).

Przedmiotem zlecenia jest dokonanie określonej czynności prawnej lub faktycznej (usługi). Czynność taka może zostać wskazana w sposób zindywidualizowany, przez określenie jej rodzaju, przedmiotu, innych postanowień, zwłaszcza przedmiotowo istotnych, a także ewentualnie drugiej strony bądź adresata, albo też tylko przez wskazanie rodzaju takiej czynności (por. J. Szczęsny (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1540).

Umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu, lecz oczywiście mogą. Podobnie wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 22 stycznia 2013 r. (III AUa 888/12, LEX nr 1271905). (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 grudnia 2013 r. III AUa 712/13, LEX nr 1409040).

Wykonanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności), bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest natomiast cechą charakterystyczną tak dla umów zlecenia (gdzie chodzi o czynności prawne - art. 734 § 1 k.c.), jak i dla umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami, (gdzie chodzi o czynności faktyczne - art. 750 k.c.). W odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze więc na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania (art. 355 § 1 k.c.), podczas gdy odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło niewątpliwie jest odpowiedzialnością za rezultat. W wypadku umowy

o dzieło niezbędne jest zatem, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2012 r., II UK 60/12 - niepublikowane) .(Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r. II UK 402/12 LEX nr 1350308)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należało przyjąć, że pozwany realizowali na rzecz powoda umowę o świadczenie usług, gdyż zawarta umowa była umową starannego działania obejmujące czynności faktyczne (nie prawne).

Z ustaleń poczynionych w niniejszej sprawie wynika, że przedmiotem umowy było doradztwo w zakresie doboru terenu pod zabudowę turbin wiatrowych wraz ze wszystkimi pozwoleniami wynikającymi z możliwości i zakresu inwestycji w odnawialne źródła energii jakimi były turbiny wiatrowe. Kwestia rezultatu – wykonania dokumentacji technicznej umożliwiającej uzyskanie pozwolenia na budowę powód miał zlecić wskazanej przez pozwanego firmie dla zaakceptowanej lokalizacji. W tej sytuacji działanie pozwanego polegało na wskazaniu powodowi odpowiednich firm specjalistycznych geodezyjnych, a także zapewnienie obsługi przedmiotu umowy przez firmę prowadzona przez J. S. (1).

Treścią łączącej strony umowy nie było zatem osiągnięcie materialnego rezultatu, czy też pomyślnego wyniku podejmowanych czynności, bo przy tego rodzaju usługach nie jest to możliwe. Pozwany zobowiązywał się jedynie do starannego przeprowadzenia wszystkich czynności określonych w umowie m.in. zapewnienia obsługi geodezyjnej, zapewnienia przez wyspecjalizowaną jednostkę obsługi przedmiotu umowy w zakresie wykonania dokumentacji wymaganej do uzyskania pozwolenia na budowę, dostarczenia zatwierdzonych umów kupna bądź dzierżawy nieruchomości pod turbiny wiatrowe, przekazania warunków przyłączenia do linii SN.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż rzeczywistą wolą stron nie było osiągnięcie konkretnego rezultatu, który podlegałby ocenie, byłyby obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Była to umowa starannego działania mająca charakter umowy o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Zgodnie z art. 751 pkt 1 k.c. w zw. z art. 750 k.c. z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju, to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom.

Skuteczność zarzutu przedawnienia nie jest związana z poprawnym powołaniem przepisu prawa materialnego decydującego o terminie przedawnienia roszczenia objętego sporem. Samo podniesienie zarzutu przedawnienia jest wystarczające dla konieczności jego rozpoznania i nakazuje rozważenie przez Sąd, jaki jest termin przedawnienia określonego roszczenia. Należy natomiast podkreślić, że możliwość zastosowania art. 751 k.c. nie dotyczy wszystkich roszczeń, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Zatem stwierdzenie, że roszczenia dochodzone przez stronę powodową podlegają przedawnieniu na podstawie art. 751 ust. 1 k.c., wymaga oceny, czy roszczenia te dotyczą czynności, które strona powodowa pełni stale lub też czy wykonuje je w zakresie działalności przedsiębiorstwa. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r. IV CSK 1/07 LEX nr 274225).

Przeciwieństwem stałego trudnienia się określonymi czynnościami (usługami), o którym mowa w art. 751 pkt. 1 k.c. jest wykonywanie czynności danego rodzaju sporadycznie, dorywczo, nieregularnie. Stałe trudnienie się przez określoną osobę czynnościami danego rodzaju dotyczy czynności o charakterze powtarzalnym, których wykonywanie stanowi stałe zajęcie tej osoby, chociażby tylko na przestrzeni ściśle określonego czasu, i przynosi stały, (nie koniecznie wyłączny) dochód (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2004 r, V CK 237/04 LEX nr 483301).

Przewidziany w art. 751 pkt 1 k.c. dwuletni termin przedawnienia dotyczy roszczeń o wynagrodzenie za czynności spełnione przez osobę prowadzącą przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ k.c. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2004 r. I CK 54/03, Lex nr 108160).

Biorąc po uwagę treść powyższych rozważań stwierdzić należy, że w przedmiotowej sprawie dla oceny terminu przedawnienia dochodzonego przez powoda roszczenia o zwrot zaliczki znajduje art. 751 pkt. 1 k.c.

Dochodzone roszczenie dotyczyło czynności, którą zarówno powód jak i pozwany dokonywali w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej i stale.

Ponadto w art. 751 pkt. 1 k.c. wyraźnie zostało wskazane, że dotyczy „roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom”. Nie zostało wyodrębnione, że chodzi tu tylko o roszczenie o zapłatę zaliczki, przeciwnie mowa jest o zaliczkach udzielonych. Nie budzi więc wątpliwości Sądu, że roszczenie powoda o zwrot udzielonej zaliczki udzielonej pozwanemu w ramach zawartej umowy noszącej cechy umowy o świadczenie usług zostało objęte dyspozycją tego przepisu.

Dwuletni bieg terminu przedawnienia dochodzonego w przedmiotowej sprawie roszczenia rozpoczął się w dniu 16 października 2010 roku (o czym były powyżej). Roszczenie powoda przedawniło się już w dniu 16 października 2012 roku. Pozew został skutecznie wniesiony w dniu 8 grudnia 2012 roku, a więc w dacie kiedy roszczenie było już przedawnione.

Na marginesie stwierdzić należy, że złożone przez powoda oświadczenie o odstąpieniu od umowy nie było skuteczne.

Zgodnie z art. 491 § 1 Kodeksu cywilnego, jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy.

Jest to tzw. prawo ustawowego odstąpienia od umowy. Dotyczy ono wyłącznie takiego zachowania jednej ze stron umowy, które polega na zwłoce tzn. zawinionym przez stronę opóźnieniu w wykonaniu obowiązków wynikających z umowy. Odstąpienie od umowy wzajemnej musi być poprzedzone:

- wyznaczeniem odpowiedniego terminu do wykonania zobowiązania wraz z zagrożeniem odstąpienia od umowy;
- złożeniem oświadczenia o odstąpieniu od umowy (po bezskutecznym upływie odpowiedniego terminu do spełnienia świadczenia).

Wyżej opisany termin powinien być odpowiedni, realny w sensie obiektywnym. Powinien umożliwić drugiej stronie realizację świadczenia, w spełnieniu którego pozostaje w zwłoce (wyrok SA w Katowicach z dnia 5 stycznia 2000 r., I ACa 817/99). Ma to na celu uchronienie dłużnika przed wyznaczeniem mu terminów nierealnych, w których nawet przy dołożeniu należytej, usilnej staranności nie mógłby wywiązać się ze swego obowiązku.

Wyznaczenie odpowiedniego terminu oraz zagrożenie odstąpienia od umowy muszą znajdować się w jednym oświadczeniu, gdyż przepis uzależniający skuteczność odstąpienia od umowy od wyznaczenia stronie dodatkowego terminu ma w tym zakresie charakter normy bezwzględnie obowiązującej (wyrok SN z dnia 19 marca 1999 r., II CKN 238/98, niepubl. LEX nr 1212919)

W granicach swobody umów, a zatem możliwości kształtowania przez strony umowy w sposób dowolny, istnieje możliwość wprowadzenia odpowiednich zastrzeżeń, zgodnie z którymi strony mogą zakończyć stosunek zobowiązaniowy. Jednym z takich uprawnień jest prawo odstąpienia od umowy, po realizacji którego umowa „przestaje istnieć”. Z kolei w sytuacji, gdy strona umowy wzajemnej nie może od niej odstąpić, ponieważ umowa takiego zastrzeżenia nie przewiduje, zastosowanie znajduje art. 491 Kodeksu cywilnego, uprawniający stronę - przy spełnieniu określonych przesłanek - do skorzystania z ustawowego prawa odstąpienia.

W przedmiotowej sprawie powód wyznaczając termin do wykonania umowy nie zastrzegł, że w przypadku jej niewykonania odstąpi od umowy. Odstąpienie to było zatem nieskuteczne. Ponadto umowa wygasła już w dniu 16 października 2010 roku wraz z upływem ostatecznego terminu jej wykonania (15 października 2010 roku). W dacie kiedy powód złożył pozwanemu oświadczenie o odstąpieniu od umowy umowa już nie wiązała stron przedmiotowego

postępowania. Jeżeli w pierwszym z pism (k. 11) powód określił termin wykonania umowy na dzień 15 października 2010 roku to należało przyjąć, że był to termin ostateczny wykonania umowy. I przez pryzmat tego terminu należało oceniać nie wywiązanie się przez pozwanego z umowy i możliwość zwrotu wpłaconej zaliczki (por. § 5 umowy), czy możliwości odstąpienia od umowy.

Wobec powyższego powództwo jako przedawnione zostało oddalone.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosując przewidzianą w art. 98 k.p.c. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i wobec oddalenia powództwa zasądził ich zwrot od powoda na rzecz pozwanego w całości. Koszty postępowania stanowiły: opłata skarbową od pełnomocnictwa radcy prawnego w kwocie 17 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika strony. Wynagrodzenie to – zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, z późn. zm.), wyniosło 7.200 złotych.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron 2014-06-16